

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (septītā palāta)

2022. gada 7. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Sociālā politika – LESD 153. pants – Darba ņēmēju aizsardzība – Direktīva 2003/88/EK – Darba laika organizēšana – Nakts darbs – Koplīgums, kurā paredzēta piemaksa pie darba algas par regulāri veiktu nakts darbu, kas ir mazāka par to, kas noteikta par neregulāri veiktu nakts darbu – Vienlīdzīga attieksme – Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. pants – Savienības tiesību aktu īstenošana Pamattiesību hartas 51. panta 1. punkta izpratnē

Apvienotajās lietās C-257/21 un C-258/21

par lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Bundesarbeitsgericht* (Federālā darba lietu tiesa, Vācija) iesniedza ar 2020. gada 9. decembra lēmumiem, kas Tiesā reģistrēti 2021. gada 22. aprīlī, tiesvedībās

Coca-Cola European Partners Deutschland GmbH

pret

L.B. (C-257/21),

R.G. (C-258/21),

TIESA (septītā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs J. Pasers [*J. Passer*], tiesneši F. Biltšens [*F. Biltgen*] un M. L. Arasteja Saūna [*M. L. Arastey Sahún*] (referente),

ģenerālvokāts: A. Rants [*A. Rantos*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Coca-Cola European Partners Deutschland GmbH* vārdā – *C. Böttger, Rechtsanwalt*,
- L.B. un R.G. vārdā – *R. Buschmann* un *A. Kapeller, Prozessbevollmächtigte*,

* Tiesvedības valoda – vācu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *B.-R. Killmann* un *D.Recchia*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerālvokāta uzklauššanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerālvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/88/EK (2003. gada 4. novembris) par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem (OV 2003, L 299, 9. lpp.), kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 20. pantu un 51. panta 1. punktu.
- 2 Šie lūgumi ir iesniegti tiesvedībā starp *Coca-Cola European Partners Deutschland GmbH* (turpmāk tekstā – “*Coca-Cola*”) un L.B. (lieta C-257/21) un R.G. (lieta C-258/21) (turpmāk tekstā kopā – “ieinteresētās personas”) saistībā ar piemaksu pie darba algas par nostrādātajām nakts darba stundām atbilstoši koplīgumam.

Atbilstošās tiesību normas

Starptautiskās tiesības

- 3 Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 1990. gada Konvencijas (Nr. 171) par nakts darbu (turpmāk tekstā – “SDO Konvencija par nakts darbu”) 3. panta 1. punktā ir noteikts:
“Konkrēti pasākumi, kas tiek prasīti nakts darba rakstura dēļ un kas ietver vismaz 4.–10. pantā minētos pasākumus, ir jāveic nakts darbinieku labā, lai aizsargātu viņu veselību, atvieglotu ģimenes un sociālo pienākumu izpildi, nodrošinātu karjeras attīstības iespējas un piešķirtu atbilstošas kompensācijas. Šādi pasākumi ir jāveic arī saistībā ar drošību un grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu visiem nakts darbiniekiem.”
- 4 Šīs konvencijas 8. pantā ir paredzēts:
“Kompensācijās, ko nakts darba ņēmējiem piešķir darba laika, atalgojuma vai līdzīgu priekšrocību veidā, ir jāņem vērā nakts darba raksturs.” [Neoficiāls tulkojums]

Savienības tiesības

- 5 Direktīva 2003/88 tika pieņemta, pamatojoties uz EKL 137. panta 2. punktu, kas tagad ir LESD 153. panta 2. punkts.

6 Šīs direktīvas 1., 2. un 4.–6. apsvērumā ir noteikts:

- “(1) Padomes 1993. gada 23. novembra Direktīva 93/104/EK par dažiem darba laika organizēšanas aspektiem [(OV 1993, L 307, 18. lpp.)], kuri nosaka minimālās drošības un veselības prasības darba laika organizēšanā attiecībā uz laiku ikdienas atpūtai, pārtraukumiem, iknedēļas atpūtai, maksimālo darba laiku nedēļā, ikgadējo atvaļinājumu un attiecībā uz nakts darba, maiņu darba aspektiem un darba struktūru veidiem, ir būtiski grozīta. Lai noskaidrotu jautājumus, jāsastāda attiecīgās kodifikācijas normas.
- (2) [EKL] 137. pants paredz, ka [Eiropas] Kopienai ir jāatbalsta un jāpapildina dalībvalstu darbības, lai uzlabotu darba vidi, lai aizsargātu darba ņēmēju veselību un drošību. Direktīvās, kas pieņemtas, ņemot vērā minēto pantu, jāvairās uzlikt tādas administratīvus, finanšu un juridiskus ierobežojumus, kas traucē izveidoties un attīstīties maziem un vidējiem uzņēmumiem.
- [..]
- (4) Darba ņēmēju darba drošības, higiēnas un veselības aizsardzības uzlabošana ir mērķis, ko nedrīkstētu pakārtot ekonomiskiem apsvērumiem.
- (5) Visiem darba ņēmējiem jābūt pietiekamam atpūtas laikam. Jēdzienam “atpūta” jābūt izteiktam laika vienībās, t.i., dienās, stundās un/vai to daļās. Kopienā strādājošiem jāpiešķir obligāts laiks ikdienas, iknedēļas un ikgadējai atpūtai, kā arī atbilstīgi pārtraukumi. Šajā sakarā ir arī jānosaka maksimālais darba stundu skaits nedēļā.
- (6) Jāņem vērā [SDO] principi attiecībā uz darba laika organizēšanu, to skaitā tie, kas attiecas uz darbu naktīs.”

7 Minētās direktīvas 1. panta “Mērķis un darbības joma” 1. punktā ir paredzēts:

“Šī direktīva nosaka minimālās drošības un veselības prasības darba laika organizēšanai.”

8 Šīs pašas direktīvas 7. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka katram darba ņēmējam ir tiesības uz apmaksātu ikgadēju, vismaz četras nedēļas ilgu, atvaļinājumu saskaņā ar nosacījumiem par tiesībām uz šāda atvaļinājuma piešķiršanu, ko nosaka valsts tiesību akti un/vai prakse.

2. Obligāto apmaksāto ikgadējā atvaļinājuma laikposmu nevar aizstāt ar finansiālu atlīdzību, izņemot gadījumus, kad pārtrauc darba attiecības.”

9 Atbilstoši Direktīvas 2003/88 8. pantam “Nakts darba ilgums”:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

- a) parastais darba laiks nakts darba ņēmējiem nepārsniedz vidēji astoņas stundas jebkurā 24 stundu laikposmā;

b) nakts darba ņēmēji, kuru darbs saistīts ar īpašu apdraudējumu vai smagu fizisku vai garīgu piepūli, nestrādā vairāk nekā astoņas stundas jebkurā 24 stundu laikposmā, kad viņi veic nakts darbu.

Šajā b) punktā darbu, kas saistīts ar īpašu apdraudējumu vai smagu fizisku vai garīgu piepūli, nosaka valsts tiesību akti un/vai prakse, vai koplīgumi vai līgumi, kas noslēgti starp darba devējiem un darba ņēmējiem nozarē, ņemot vērā nakts darba īpašo ietekmi vai apdraudējumu.”

10 Saskaņā ar šīs direktīvas 9. pantu “Veselības novērtējums un nakts darba ņēmēju pārcelšana darbā pa dienu”:

“1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka:

a) nakts darba ņēmējiem pirms norīkošanas darbā un pēc tam regulāri ir tiesības uz bezmaksas veselības pārbaudi;

b) nakts darba ņēmēji, kam rodas veselības problēmas, kuru cēloņi ir saistīti ar darbu naktīs, ja vien iespējams, jāpārceļ uz viņiem piemērotu darbu dienā.

2. Bezmaksas veselības pārbaudei, kas minēta 1. punkta a) apakšpunktā, jāatbilst ārsta noslēpumam.

3. Bezmaksas veselības pārbaudi, kas minēta 1. punkta a) apakšpunktā, var veikt valsts veselības aizsardzības sistēmā.”

11 Minētās direktīvas 10. pantā “Garantijas darbam naktīs” ir paredzēts:

“Dalībvalstis var attiecināt uz dažu kategoriju nakts darba ņēmēju darbu noteiktas garantijas saskaņā ar nosacījumiem, kas izklāstīti valsts tiesību aktos un/vai praksē, gadījumos, kad darba ņēmēju drošība un veselība ir apdraudēta saistībā ar darbu naktīs.”

12 Šīs pašas direktīvas 11. pantā “Paziņojums par nakts darba ņēmēju regulāru nodarbināšanu” ir noteikts:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka darba devēji, kas regulāri nodarbina darba ņēmējus pa nakti, tādu informāciju darītu zināmu kompetentām iestādēm, ja tās to pieprasa.”

13 Saskaņā ar Direktīvas 2003/88 12. pantu “Drošība un veselības aizsardzība”:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to, ka:

a) nakts darba ņēmēji un maiņu darba ņēmēji saņem tādu drošības un veselības aizsardzību, kāda atbilst viņu darba apstākļiem;

b) atbilstīgi aizsardzības un profilakses pakalpojumi un iespējas attiecībā uz nakts darba ņēmēju un maiņu darba ņēmēju drošību un veselību ir līdzvērtīgi tiem, kurus piemēro citiem darba ņēmējiem un kas ir pieejami visu laiku.”

14 Atbilstoši šīs direktīvas 13. pantam “Darba veids”:

“Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka darba devējs, kurš ir paredzējis organizēt darbu noteiktā veidā, ievēro vispārējos principus darba pielāgošanai darba ņēmējiem, jo īpaši, lai atvieglotu monotonu darbu un darbu normētā tempā atkarībā no darbības veida, kā arī drošības un veselības prasībām, īpaši attiecībā uz pārtraukumiem darba laikā.”

Vācijas tiesības

15 1949. gada 23. maija *Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland* (Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikums; *BGBI.* 1949 I, 1.lpp.), pamatlietā piemērojamā redakcijā, 3. pantā ir noteikts:

“(1) Likuma priekšā visi cilvēki ir vienlīdzīgi.

(2) Vīriešiem un sievietēm ir vienlīdzīgas tiesības. Valsts veicina faktisku vienlīdzīgu tiesību īstenošanu vīriešiem un sievietēm un rīkojas, lai novērstu pastāvošos trūkumus.

(3) Nevienu nedrīkst diskriminēt vai privileģēt sava dzimuma, izcelsmes, rases, valodas, piederības valsts un izcelsmes, ticības, reliģiskas vai politiskas pārliecības dēļ. Nevienu nedrīkst diskriminēt invaliditātes dēļ.”

16 1998. gada 24. marta *Manteltarifvertrag zwischen dem Verband der Erfrischungsgetränke-Industrie Berlin und Region Ost e.V. und der Gewerkschaft Nahrung-Genuss-Gaststätten Hauptverwaltung* (Ģenerālvienošanās starp Berlīnes un Austrumu reģiona atspirdzinošo dzērienu nozares apvienību un Pārtikas, degustēšanas un ēdināšanas uzņēmumu arodbiedrības galveno pārvaldi; turpmāk tekstā – “MTV”) 7. panta 1. un 3. punktā saistībā ar “Piemaksām pie darba algas par nakts darbu, darbu svētdienās un svētku dienās” ir paredzēts, ka:

“1. Par nakts darbu, darbu svētdienās un svētku dienās tiek maksātas šādas darba algas piemaksas:

Virsstundas, sākot no 41 stundas nedēļā 25 %

Virsstundas nakts laikā, sākot no 41 stundas nedēļā 50 %

Regulāri veikts nakts darbs, sākot no 1998. gada 17,5 %

Regulāri veikts nakts darbs, sākot no 1999. gada 20 %

Neregulāri veikts nakts darbs, sākot no 1998. gada 40 %

Neregulāri veikts nakts darbs, sākot no 1999. gada 50 %

[..].

3. Piemaksas pie darba algas aprēķina, pamatojoties uz koplīgumā paredzēto kopējo darba algu.”

Pamatlietas un prejudiciālie jautājumi

- 17 Ieinteresētās personas veica maiņu darbu naktī dzērienu ražošanas uzņēmumā *Coca-Cola*, kurš ar *Gewerkschaft Nahrung-Genuss-Gaststätten* (Pārtikas, degustēšanas un ēdināšanas uzņēmumu arodbiedrība) ir noslēdzis uzņēmuma koplīgumu, saskaņā ar kuru tam ir saistoši *MTV* noteikumi.
- 18 L.B. laikposmā no 2018. gada decembra līdz 2019. gada jūnijam regulāri veica nakts darbu *MTV* izpratnē, par kuru viņa saņēma 20 % piemaksu pie darba algas stundā.
- 19 R.G. 2018. gada decembrī un 2019. gada janvārī, kā arī laikposmā no 2019. gada marta līdz jūlijam regulāri veica nakts darbu *MTV* izpratnē, par kuru viņš saņēma 25 % piemaksu pie darba algas stundā.
- 20 Ieinteresētās personas – uzskatīdamas, ka *MTV*, paredzot piemaksu pie darba algas par neregulāri veiktu nakts darbu, kas ir lielāka nekā par regulāri veiktu nakts darbu, esot radīta atšķirīga attieksme, kas ir pretrunā vienlīdzīgas attieksmes principam Vācijas Federatīvās Republikas Pamatlikuma 3. panta izpratnē, kā arī Hartas 20. pantam, – katra atsevišķi cēla prasību *Arbeitsgericht* (Darba lietu tiesa, Vācija), kuras jurisdikcijā tās ietilpst, lai par attiecīgajiem laikposmiem tiktu izmaksāta summa, kas atbilst starpībai starp darba algu, ko tās saņēmušas, un darba algu, kas izmaksājama, piemērojot neregulāri veiktam nakts darbam *MTV* paredzēto piemaksas likmi. Šajā ziņā tās apgalvoja, ka personas, kas regulāri strādā naktī, esot pakļautas ievērojami lielākam veselības apdraudējumam un sociālās vides traucējumiem nekā personas, kas tikai neregulāri veic nakts darbu.
- 21 *Coca-Cola* gluži pretēji uzskatīja, ka nakts darbs, kas veikts neregulāri, ir daudz retāk izplatīts nekā regulāri naktī veikts darbs un ka lielāka piemaksa pie darba algas, ko piemēro neregulāri veiktam nakts darbam, tostarp ir pamatota ar to, ka tas parasti ietver papildu darbu. Turklāt regulāri veikts nakts darbs dodot tiesības uz papildu priekšrocībām, it īpaši saistībā ar atvaļinājumiem. Mērķis lielākai piemaksai pie darba algas par neregulāri veiktu nakts darbu esot ne tikai kompensēt šāda veida darba ierobežojumus, bet arī atturēt darba devēju no tā izmantošanas, spontāni traucējot darba ņēmējus brīvajā laikā un sociālajā dzīvē.
- 22 Tā kā *Arbeitsgericht* (Darba lietu tiesa) ieinteresēto personu celtās prasības noraidīja, tās pārsūdzēja šīs tiesas spriedumus *Landesarbeitsgericht Berlin-Brandenburg* (Berlīnes-Brandenburgas federālās zemes Darba lietu tiesa, Vācija), kas atzina to tiesības attiecībā uz daļu no attiecīgajiem laikposmiem, bet attiecībā uz pārējo daļu norādīja, ka tām ir iestājies noilgums.
- 23 *Coca-Cola* par šiem spriedumiem iesniedza revīzijas sūdzības iesniedzējtiesā *Bundesarbeitsgericht* (Federālā darba lietu tiesa, Vācija).
- 24 Šī tiesa gadījumā, ja Harta šajā gadījumā būtu piemērojama, vēlas noskaidrot, vai ar Hartu ir saderīgs tāds koplīguma noteikums, kurā ir paredzēta piemaksa pie darba algas par nakts darbu, it īpaši par to, vai no *MTV* 7. panta 1. punkta izrietošā atšķirīgā attieksme pret regulāri veiktu nakts darbu un nakts darbu, kas veikts neregulāri, atbilst Hartas 20. pantam.

25 Šādos apstākļos *Bundesarbeitsgericht* (Federālā darba lietu tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus, kas lietās C-257/21 un C-258/21 ir formulēti identiski:

“1) Vai ar koplīgumā ietvertu tiesisko regulējumu tiek īstenota Direktīva [2003/88/EK] [Hartas] 51. panta 1. punkta pirmā teikuma izpratnē, ja atbilstoši koplīgumā ietvertajam tiesiskajam regulējumam par neregulāru nakts darbu ir paredzēta lielāka kompensācija nekā par regulāru nakts darbu?

2) Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši:

Vai ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 20. pantu saderīgs ir koplīgumā ietverts tiesiskais regulējums, atbilstoši kuram par neregulāru nakts darbu ir paredzēta lielāka kompensācija nekā par regulāru nakts darbu, ja tādējādi līdzās nakts darba negatīvajai ietekmei uz veselību ir paredzēts kompensēt arī neērtības, kas ir saistītas ar grūtāku neregulāra nakts darba plānošanu?”

Par lietu C-257/21 un C-258/21 apvienošanu

26 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2021. gada 26. maija rīkojumu lietas C-257/21 un C-258/21 apvienotas mutvārdu un rakstveida procesa norisei, kā arī sprieduma taisīšanai.

Par lūgumiem sākt tiesvedības mutvārdu daļu

27 Ar vēstulēm, kas Tiesas kancelejā iesniegtas 2022. gada 10. martā un 13. jūnijā, ieinteresētās personas lūdza sākt tiesvedības mutvārdu daļu, norādot, ka tās nepiekrīt, pirmkārt, lēmumam lietas izskatīt bez ģenerālvokāta secinājumiem un, otrkārt, Eiropas Komisijas apsvērumiem.

28 Šajā ziņā jānorāda, ka Tiesa saskaņā ar tās Reglamenta 76. panta 2. punktu pēc tiesneša referenta priekšlikuma un pēc ģenerālvokāta uzklaušīšanas, iepazīstoties ar tiesvedības rakstveida daļā iesniegtajiem apsvērumiem, uzskatot, ka ir pietiekami informēta, lai pieņemtu lēmumu šajās lietās, nolēma nenoturēt tiesas sēdi mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai.

29 Turklāt ir jāatgādina, ka atbilstoši Reglamenta 83. pantam Tiesa jebkurā brīdī, uzklaušījusi ģenerālvokātu, var izdot rīkojumu par tiesvedības mutvārdu daļas sākšanu vai atkārtotu sākšanu, it īpaši, ja tā uzskata, ka tā nav pietiekami informēta, vai ja kāds lietas dalībnieks pēc šīs daļas pabeigšanas iesniedz ziņas par jaunu faktu, kam var būt izšķiroša ietekme uz tās nolēmumu, vai arī ja lieta ir jāizskata, pamatojoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki vai Eiropas Savienības Tiesas statūtu 23. pantā minētās ieinteresētās personas nav apspriedušas.

30 Šajā gadījumā Tiesa, uzklaušījusi ģenerālvokātu, uzskata, ka tās rīcībā ir visa vajadzīgā informācija, lai atbildētu uz iesniedzējtiesas uzdotajiem jautājumiem.

31 Līdz ar to ieinteresēto personu lūgumi par tiesvedības mutvārdu daļas sākšanu ir jānoraida.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

- 32 Komisija apgalvo, ka lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemami, jo – tā kā uzdotie jautājumi attiecas vienīgi uz Hartas interpretāciju – iesniedzējtiesa neesot pierādījusi, ka Direktīvas 2003/88 interpretācija ir nepieciešama, lai tā varētu izlemt pamatlietas. Tā kā šie strīdi neietilpstot Direktīvas 2003/88 piemērošanas jomā, jautājums par Hartas interpretāciju nerodas.
- 33 Šajā ziņā jāatgādina, ka ar LESD 267. pantā paredzēto prejudiciālā nolēmuma procedūru ir izveidota cieša sadarbība starp valsts tiesām un Tiesu, kas balstīta uz to savstarpējo funkciju sadali, un tā ir instruments, ar kura palīdzību Tiesa sniedz valsts tiesām Savienības tiesību interpretācijas elementus, kas tām ir nepieciešami, lai atrisinātu tajās izskatāmos strīdus (spriedums, 2021. gada 23. novembris, IS (Rīkojuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu prettiesiskums), C-564/19, EU:C:2021:949, 59. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru tikai valsts tiesai, kura izskata strīdu un kurai ir jāuzņemas atbildība par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jāizvērtē gan prejudiciālā nolēmuma nepieciešamība, lai tā varētu pieņemt savu nolēmumu, gan to jautājumu atbilstība, kurus tā uzdod Tiesai. Tādējādi Tiesai principā ir jāsniedz nolēmums, ja uzdotie jautājumi attiecas uz Savienības tiesību interpretāciju (spriedums, 2021. gada 23. novembris, IS (Rīkojuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu prettiesiskums), C-564/19, EU:C:2021:949, 60. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 No minētā izriet, ka uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju attiecas atbilstības prezumpcija. Atteikties lemt par valsts tiesas uzdotu prejudiciālo jautājumu Tiesa var tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēmai ir hipotētisks raksturs vai arī ja Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas vajadzīgi, lai sniegtu lietderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedums, 2021. gada 23. novembris, IS (Rīkojuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu prettiesiskums), C-564/19, EU:C:2021:949, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 36 Šajā gadījumā jākonstatē, ka no lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, kā arī no uzdoto jautājumu formulējuma izriet, ka Direktīvas 2003/88 interpretācija ir nepieciešama, lai atbildētu uz jautājumu, vai šī direktīva ar *MTV* 7. panta 1. punktu tiek īstenota Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē.
- 37 Šādos apstākļos Komisijas izvirzītie argumenti, kas attiecas uz Direktīvas 2003/88 interpretāciju un tādējādi uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīšanu pēc būtības, nevar atspēkot prezumpciju par iesniedzējtiesas uzdotu jautājumu atbilstību (skat. pēc analogijas spriedumu, 2020. gada 22. oktobris, *Sportingbet un Internet Opportunity Entertainment*, C-275/19, EU:C:2020:856, 36. punkts).
- 38 Tādējādi šie prejudiciālie jautājumi ir pieņemami.

Par pirmo jautājumu

- 39 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai ar koplīguma noteikumu, kurā par nakts darbu, kas veikts neregulāri, ir paredzēta lielāka piemaksa pie darba algas par to, kas noteikta par regulāri veiktu nakts darbu, tiek īstenota Direktīva 2003/88 Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē.
- 40 Saskaņā ar Hartas 51. panta 1. punktu tās noteikumi attiecas uz dalībvalstīm tikai tad, ja tās īsteno Savienības tiesību aktus, un saskaņā ar pastāvīgo judikatūru jēdziens “Savienības tiesību aktu īstenošana” šīs tiesību normas izpratnē nozīmē, ka ir jābūt savstarpējai saiknei starp Savienības tiesību aktu un attiecīgo valsts pasākumu, kas ir ciešāka nekā abu jomu līdzīgums vai vienas jomas netiešā ietekme uz otru jomu, ņemot vērā Tiesas definētos vērtējuma kritērijus (spriedums, 2021. gada 28. oktobris, *Komisija za protivodeystvie na koruptsiyata i za otnemane na nezakonno pridobitoto imushtestvo*, C-319/19, EU:C:2021:883, 44. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Šajā kontekstā Tiesa tostarp secināja, ka Savienības pamattiesības nav piemērojamas valsts tiesiskajam regulējumam tādēļ, ka Savienības tiesību normās attiecīgajā jomā dalībvalstīm attiecībā uz situāciju pamatlietā nav paredzēti nekādi konkrēti pienākumi. Tādēļ tas vien, ka valsts pasākums ietilpst jomā, kurā Savienībai ir piešķirta kompetence, nevar šo pasākumu iekļaut Savienības tiesību piemērošanas jomā un tādējādi izraisīt Hartas piemērošanu (spriedums, 2021. gada 14. oktobris, *INSS (Atraitnības pensija, kas balstīta uz kopdzīves attiecībām)*, C-244/20, nav publicēts, EU:C:2021:854, 61. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 42 Turklāt no Tiesas judikatūras arī izriet, ka – tā kā Savienības tiesību normās attiecīgajā jomā nav reglamentēti nekādi konkrēti aspekti un nav noteikti nekādi specifiski pienākumi dalībvalstīm saistībā ar konkrēto situāciju – koplīguma, ko noslēdz sociālie partneri, noteikums attiecībā uz šo aspektu ir ārpus Hartas piemērošanas jomas, un attiecīgo situāciju nevar vērtēt, ņemot vērā Hartas normas (spriedums, 2019. gada 19. novembris, *TSN un AKT*, C-609/17 un C-610/17, EU:C:2019:981, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 43 Tādēļ ir jāpārbauda, vai Direktīvā 2003/88 ir reglamentēta piemaksa pie darba ņēmēju darba algas par nakts darbu, par kuru ir runa pamatlietā, un vai attiecībā uz šīm situācijām ir noteikts konkrēts pienākums.
- 44 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa būtībā uzskata, ka uz *MTV* 7. panta 1. punktu var attiekties, pirmkārt, Direktīvas 2003/88 8.–13. pants un, otrkārt, SDO Konvencijas par nakts darbu 3. panta 1. punkts un 8. pants, lasot tos kopā ar šīs direktīvas 6. apsvērumu.
- 45 Pirmām kārtām, ir jānorāda, ka – izņemot Direktīvas 2003/88 7. panta 1. punktā paredzēto īpašo gadījumu saistībā ar ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu – šajā direktīvā ir reglamentēti vienīgi atsevišķi darba laika organizēšanas aspekti, lai nodrošinātu darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzību, un līdz ar to šī direktīva principā nav piemērojama darba ņēmēju atalgojumam (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2021. gada 9. marts, *Radiotelevizija Slovenija* (Izsaukuma gatavības laikposms nomaļā vietā), C-344/19, EU:C:2021:182, 57. punkts, un 2021. gada 9. marts, *Stadt Offenbach am Main* (Ugunsdzēsēja izsaukuma gatavības laikposms), C-580/19, EU:C:2021:183, 56. punkts).

- 46 Gan no EKL 137. panta, kas tagad ir LESD 153. pants, kurš ir Direktīvas 2003/88 juridiskais pamats, gan no šīs direktīvas 1. panta 1. punkta formulējuma, lasot to kopā ar tās preambulas 1., 2., 4. un 5. apsvērumu, izriet, ka minētās direktīvas mērķis ir noteikt minimālās prasības, kuras vērstas uz darba ņēmēju dzīves un darba apstākļu uzlabošanu, tuvinot valstu noteikumus, tostarp par darba laika ilgumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 20. novembris, *Sindicatul Familia Constanța* u.c., C-147/17, EU:C:2018:926, 39. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 47 Turklāt saskaņā ar LESD 153. panta 5. punktu šis pants neattiecas uz darba samaksu, uz tiesībām apvienoties, streikot vai pieteikt lokautus. Šī izņēmuma pamatā ir tas, ka atalgojuma līmeņa noteikšana ietilpst sociālo partneru līgumiskajā autonomijā valsts līmenī, kā arī dalībvalstu kompetencē šajā jomā. Šādos apstākļos Savienības tiesību pašreizējā stāvoklī tika uzskatīts par lietderīgu nesaskaņot atalgojuma līmeņa noteikšanu atbilstoši EKL 136. un turpmākajiem pantiem (tagad LESD 151. un turpmākie panti) (spriedums, 2008. gada 15. aprīlis, *Impact*, C-268/06, EU:C:2008:223, 123. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 48 Ir taisnība, ka Direktīvas 2003/88 8.–13. pants attiecas uz nakts darbu. Tomēr šie panti attiecas tikai uz nakts darba ilgumu un struktūru (attiecīgi šīs direktīvas 8. un 13. pants), nakts darba ņēmēju veselības aizsardzību un drošību (minētās direktīvas 9., 10. un 12. pants) un kompetento iestāžu informēšanu (šīs pašas direktīvas 11. pants). Līdz ar to minētajos pantos nav reglamentēts darba ņēmēju atalgojums par nakts darbu un tādējādi dalībvalstīm nav noteikts konkrēts pienākums attiecībā uz pamatlietā aplūkotojām situācijām.
- 49 Otrām kārtām, ir jānorāda, ka SDO Konvencijas par nakts darbu 3. panta 1. punktā un 8. pantā, lasot tos kopā ar Direktīvas 2003/88 6. apsvērumu, arī – saskaņā ar Savienības tiesībām – nav noteikti konkrēti pienākumi dalībvalstīm attiecībā uz piemaksu pie darba ņēmēju darba algas par nakts darbu.
- 50 Ir tiesa, ka SDO Konvencijas par nakts darbu 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka attiecībā uz darba ņēmējiem ir jāveic īpaši pasākumi, ko prasa nakts darba raksturs, tostarp piešķirot tiem atbilstošas kompensācijas, savukārt šīs konvencijas 8. pantā ir noteikts, ka nakts darba ņēmējiem saistībā ar darba laiku, atalgojumu vai līdzīgām priekšrocībām piešķirtajās kompensācijās ir jāņem vērā nakts darba raksturs.
- 51 Taču ir jānorāda, ka – tā kā Savienība nav ratificējusi minēto konvenciju – tai nav juridiski saistoša spēka Savienības tiesību sistēmā un ka arī Direktīvas 2003/88 6. apsvēruma nepiešķir šai konvencijai saistošu iedarbību (skat. pēc analogijas spriedumu, 2015. gada 3. septembris, *Inuit Tapiriit Kanatami* u.c./Komisija, C-398/13 P, EU:C:2015:535, 64. punkts).
- 52 Tātad pamatlietā aplūkotā piemaksa pie darba ņēmēju darba algas par nakts darbu, kas paredzēta MTV 7. panta 1. punktā, neietilpst Direktīvas 2003/88 piemērošanas jomā un nevar tikt uzskatīta par tādu, ar kuru tiek īstenotas Savienības tiesības Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē.
- 53 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Hartas 51. panta 1. punkta izpratnē ar koplīguma noteikumu, kurā par darbu naktī, kas veikts neregulāri, paredzēta lielāka piemaksa pie darba algas nekā tā, kas noteikta par regulāri veiktu nakts darbu, Direktīva 2003/88 netiek īstenota.

Par otro jautājumu

- 54 Ņemot vērā uz pirmo jautājumu sniegto atbildi, uz otro jautājumu nav jāatbild.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 55 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (septītā palāta) nospriež:

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 51. panta 1. punkta izpratnē ar koplīguma noteikumu, kurā par darbu naktī, kas veikts neregulāri, ir paredzēta lielāka piemaksa pie darba algas nekā tā, kas noteikta par regulāri veiktu nakts darbu, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/88/EK (2003. gada 4. novembris) par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem netiek īstenota.

[Paraksti]